Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Historia literatury serbskiej i chorwackiej XIX w. - wykład, PG_00189645		
Kierunek studiów	Slawistyka (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Slawistyki -> Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Jolanta Dziuba	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu	Celem wykładu jest przedstawienie w porządku chronologicznym dorobku literatury serbskiej i chorwackiej od czasów najdawniejszych do końca wieku XIX. Wykład przynosi komplementarną wiedzę historycznoliteracką, uwzględniającą słowiański kontekst rozwoju literatur Słowiańszczyzny Południowej w oparciu o wcześniejszą wiedzę z zakresu piśmiennictwa słowiańskiego epoki przedpiśmiennej i piśmiennej, jak również przedmiotów historyczno-kulturoznawczych. Ćwiczenia stanowią niezbędną ilustrację poszczególnych zjawisk literacko-kulturowych tego zróżnicowanego i wielowiekowego procesu.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SLAWL3_W12] Zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego.	Student zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury literackiej Słowian Południowych (K_W12).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W07] Zna w zaawansowanym stopniu literatury obszaru południowosłowiańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru języków serbskiego i chorwackiego) oraz powiązania między nimi.	Student ma wiedzę o historii literatury w zakresie literaturoznawstwa południowosłowiańskiego - serbskiego i chorwackiego (K_W03).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W06] Zna w zaawansowanym stopniu wybraną, terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa, w języku polskim oraz jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim).	Student ma wiedzę o historii literatury w zakresie literaturoznawstwa południowosłowiańskiego - serbskiego i chorwackiego (K_W03).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W03] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej w odniesieniu do literatur południowosłowiańskich.	Student dostrzega relacje literatury serbskiej i chorwackiej w ich wzajemnych analogiach i zróżnicowaniach (K_W07).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_U08] Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku kierunkowym, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	Student potrafi wypowiedzieć się, w języku polskim, na temat przeczytanych lektur oraz zagadnień szczegółowych z dziedziny historii literatur południowosłowiańskich (K_U08).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_U02] Umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury obszaru Europy Południowo-Wschodniej.	Student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie literaturoznawstwa, kierując się wskazówkami osoby prowadzącej zajęcia (K_U02).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować i krytycznie oceniać teksty kultury oraz zjawiska społeczne z obszaru Słowiańszczyzny Południowej, odnosząc je do uniwersalnych dylematów moralnych i egzystencjalnych	Student potrafi analizować i użytkować informacje dotyczące literatury Słowiańszczyzny Południowej z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych (K_U01).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_K05] Jest gotów do wypełnienia roli zawodowej pracownika firm funkcjonujących na europejskim rynku pracy bądź firm polskich współpracujących z krajami południowosłowiańskimi, w tym w zakresie promocji literatury i kultury oraz wykazuje kompetencje w zakresie myślenia i działania przedsiębiorczego.	Student ma wiedzę o historii literatury w zakresie literaturoznawstwa południowosłowiańskiego - serbskiego i chorwackiego (K_W03).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_K03] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy filologicznej i kulturoznawczej w rozwiązywaniu dylematów społecznych oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z interpretacją faktów kulturowych	Student dostrzega relacje literatury serbskiej i chorwackiej w ich wzajemnych analogiach i zróżnicowaniach (K_W07).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Europy Południowo-Wschodniej oraz jej języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić.	Student jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat literatury południowosłowiańskiej w ujęciu diachronicznym, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić (K_K01).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SLAWL3_K04] Jest gotów do aktywnego promowania dialogu międzykulturowego i postawy tolerancji w obliczu konfliktów i dylematów cywilizacyjnych, kierując się zasadami etyki zawodowej.	Student ma wiedzę o historii literatury w zakresie literaturoznawstwa południowosłowiańskiego - serbskiego i chorwackiego (K_W03).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu

Problematyka wykładu w semestrze 5: Polityczna geneza radykalnych ruchów społecznych doby absolutyzmu. Działalność polityczna Svetozara Markovicia. Idea serbskiej "Omladiny". Czasopiśmiennictwo polityczne i literackie. Emancypacja kulturalna Belgradu. Rozwój narodowych "iliryjskich" instytucji kulturalnych i reforma oświaty (działalność Josipa Juraja Strossmayera). Przemieszczenie chorwackiego centrum kulturowego do Zagrzebia. Idee "jugoslavizmu" (Vatroslav Jagić, Franjo Rački, Ivan Kukuljević Sakćinjski). VIII. Chorwacki literacki wariant romantyzmu: liryka (Mirko Bogović); nowelistyka i publicystyka (August Šenoa); dramaturgia (Mirko Bogović, Luka Botić, Janko Jurković); powieść historyczna (August Šenoa, Franjo Marković, Josip Eugen Tomić). Epoka realizmu: Polityczno-socjologiczny kontekst realizmu serbskiego. Emancypacja określonych rodzajów i gatunków literackich: proza (nurt realistyczno-obyczajowy: Janko Veselinović; nurt regionalno-obiektywistyczny: Simo Matavulj; nurt historyczno-satyryczny: Stevan Sremac; nurt społeczny: Svetolik Ranković); poezja (Vojislav Ilić). Rola krytyki postulatywnej w chorwackiej tradycji realizmu (Janko Ibler, Jakša Čedomil).Modele strukturalno-kompozycyjne literatury realistycznej: sensualistyczna poezja Silvije Strahimira Kranjčevicia; proza naturalistyczna Eugena Kumičicia, społeczno-obyczajowa powieść Ante Kovačicia, proza Ksavera Šandora Djalskiego, powieść psychologiczna Janka Leskovara i Josipa Kozarca, nowelistyka regionalna Vjenceslava Novaka; "publicystyczna" poezja Augusta Harambašicia.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Ponieważ przedmiot stanowi prezentację historii literatury serbskiej i chorwackiej w kontekście historyczno-kulturowym, student uprzednio zobowiązany jest zaliczyć przedmiot Wstęp do literaturoznawstwa - 1 semestr I roku studiów na kierunku Slawistyka.

Warunkiem uzyskania zaliczenia dopuszczającego do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń (według wymagań prowadzącego).

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin ustny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

- Barac A., Literatura narodów Jugosławii, Wrocław 1969;
- Deretić J., Kratka istorija srpske književnosti, Beograd 1990;
- Deretić J., Istorija srpske knjizevnosti, Beograd 2002;
- Frangeš I., Povijest hrvatske književnosti, Zagreb-Ljubljana 1987;
- Književnost Stare i Južne Srbije do drugog svetskog rata. Zbornik radova, pod red. V. Cvetanovicia, Beograd 1997;
- Leksykon tradycji chorwackich, (oprac.) J. Rapacka, Warszawa 1997;
- Pavić M., Istorija srpske književnosti, Beograd 1991;
- Rapacka J., Dawna literatura serbska i dawna literatura chorwacka. Zarys dziejów, Warszawa 1993;
- Rapacka J., Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997;
- Tomasović M., Slike iz povijesti hrvatske književnosti, Zagreb 1994;
- Živković D., Evropski okviri srpske književnosti, Beograd 1997.

	Uzupełniająca lista lektur	Bobrownicka M., Z problemów literatur słowiańskich, Katowice 1976, Bogdanović D., Istorija srpske književnosti, Beograd 1980; Deretić J., Poetika srpske književnosti, Beograd 1997; Deretić J., Kulturna istorija Srba, Beograd 2001; Deretić J., Bojović Z., Mitrović M., Istorija književnosti, Beograd 1999; Gluščević Z., Književnost i rituali, Beograd 1998; Jelčić D., Preporod književnosti i književnost preporoda, Zagreb 1993; Ježić S., Hrvatska književnost od početka do danas 1100-1941, Zagreb 1993; Kleut M., Srpsko građansko pesništvo, Novi Sad 1991; Kosanović J., Laza Kostić i estetika romantizma, Beograd 1997; Kultura Hrvata, oprac. M. Moguš, Zagreb 1995 (wersja VD); Kurnatowska Z., Słowiańszczyzna Południowa, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1977; Kvapil J., Hrvatska književnost 1895-1914, Praga 1977; Magnuszewski J., Słowiańszczyzna zachodnia i południowa. Studia i szkice literackie, Warszawa 1995; Mandić D., Hrvati i Srbi dva stara različita naroda, Zagreb 1990; Marković S. Ž., Vuk Karadžić u književnom trajanju, Gornji Milanovac-Priština 1987; Maticki M., Istorija kao predanje,Beograd 1999; Matvejević P., Brewiarz śródziemnomorski, Sejny 2003;; Milisavac Ž., Dzieje Macierzy Serbskiej 1826-1967, Wrocław-Warszawa-Kraków 1970; Milosavljević L., Kolektivno pamćenje nezaborava, Niš 1991; Peković S., Srpska proza početkom dvadesetog veka. Formalno-stilske i tematske inovacije, Protić P., Sumnje i nadanja. Prilozi proučavanju duhovnih kretanja kod Srba u vreme romantizma, Beograd 1986; Rapacka J., Godzina Herdera. O Serbach, Chorwatach i idei jugosłowiańskiej, Warszawa 1995; Słowiańszczyzna - pojęcia i rzeczywistość dawniej i dziś, (red.) K. Handke, Warszawa 2002; Šop J., Istok u srpskoj književnosti. Šest pisaca- šest viđenja, Beograd 1982; Stojančević V., Iz istorije Srbije Drugog ustanka i Knez Miloševe vlade 1815-1839, Beograd 1995; Stojančević V., Iz srpske nacionalne prošlosti. Istorija i kultura, Beograd 1998; Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej, (red.) M. Bobrownicka, Kraków 1996; Radulović M., Vidovi srpske književne kritike, Beograd; Skerlić J., Istorija nove srpske književnosti, Beograd 1997; Tradycja i inwencja. Wątki i motywy obiegowe w dawnych literaturach słowiańskich, (red.) E. Małek, Łódź 1999; Wasilewski I., Felczak W., Historia Jugosławii, Warszawa 1995; W kręgu literatury popularnej. Slavica, (red.) I. Opacki, Katowice 1990; Zbornik radova o narodnoj književnosti, (oprac.) I.Nikolić i D. Ajdačić, Beograd 2001; Zieliński B., Serbska powieść historyczna. Studia nad źródłami, ideami i kierunkami rozwoju, Poznań 1998; Živković D., Evropski okviri spske književnosti, Beograd 1997; Współcześni Słowianie wobec własnych tradycji i mitów, (red.) M. Bobrownicka, L. Suchanek, F. Ziejka, Kraków 1997.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Egzamin ustny obejmuje następujące aspekty: odpowiedź na trzy pytania (losowane przez studenta). Zakres: patrz rubryka sylabusa pt. Treści programowe: Problematyka wykładu oraz Problematyka ćwiczeń w semestrze 2, 3, 4, 5: (Zestaw lektur w semestrze 2, 3, 4, 5)	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.